

N:o 81.

Af herr **H. Andersson** i Vestra Nöbbelöf, *om ändring af § 9 mom. 3 i underrättelser om hvad vid tulltaxans tillämpning iakttagas bör.*

I motion vid förlidet års riksdag framstälde jag förslag derom, att vid utförsel från vårt land af risgryn skulle beviljas restitution af erlagd tull för den paddy, hvaraf de blifvit tillverkade, och skulle dervid utbytet beräknas till 60 procent af den införda paddyn.

Detta förslag afstyrktes emellertid af bevillningsutskottet, men i afgifna reservationer hade särskilda ledamöter hemställt om bifall till motionen med den ändring, att utbytet skulle beräknas till 65 procent af råvaran, hvilket förslag äfven bifölls i Andra Kammaren med 127 röster mot 42; hvaremot Första Kammaren biföll utskottets förslag, hvilket också bifölls vid gemensam votering med 188 röster mot 176.

Sedan dess har det emellertid ytterligare visat sig, att, med den stora utveckling risqvarnsindustrien i vårt land erhållit, är det blott en ringa del af de risgryn, hvilka kunna tillverkas vid våra risqvarnar, som kunna konsumeras inom vårt eget land; hvaraf följderna också måste blifva den, att antingen skall en del af den förädlade varan exporteras, eller också nödgas risqvarnarna, såsom nu varit förhållandet, under en stor del af året stå overksamma.

Med de ogynsamma bestämmelser, som nu äro gällande i fråga om export af risgryn, är det icke möjligt för våra risqvarnar att kunna bestå

i konkurrensen med risqvarnarna i våra grannländer, hvilka arbeta under vida gynsamare omständigheter.

Under nuvarande förhållanden har generaltullstyrelsen ansett sig böra vid beräkningen af utbytesprocenten äfven taga hänsyn till den så kallade småbrucken, men då denna endast användes i vårt land till foderämne, torde den äfven utan olägenhet kunna behandlas såsom öfriga foderämnena och sålunda beredas tullfrihet, hvarigenom vi skulle kunna blifva i tillfälle att till billigare pris förskaffa oss ett af de mest kraftiga och närande foderämnena, hvilket i synnerhet till utfodring, vid bedrifvande af hönsafvel, skulle blifva af stor betydelse samt utan jembörelse det allra bästa foder.

Uti ett till Kongl. Maj:t, efter infordran, ingifvet underdånigt utlåtande hafva kommerskollegium och generaltullstyrelsen gemensamt anført: »för att bestämma den grund, efter hvilken restitution finge åtnjutas, har styrelsen för hvarje gång låtit anställa profmalningar, som öfvervakats och kontrollerats af styrelsens tekniska biträde och öfverinspektoren vid packhusinspektionen i Göteborg och hvarvid qvarnen stått under särskild tullbevakning, så att icke något kunnat borttagas eller tillsättas. Vid dessa tillfällen har styrelsen derjemte, för att såvidt möjligt var förhindra det någon oberättigad fördel skulle tillkomma qvarnegaren, ansett sig vid bestämmande af utbytesprocenten böra taga hänsyn äfven till det ljusaste mjölet, ehuruval detsamma icke torde kunna användas till annat än kreatursfoder. Något annat sätt att bestämma utbytet än genom profmalning torde, med tillämpning af nu gällande bestämmelser, icke förefinnas, då det skulle vara förenadt med alltför stora praktiska olägenheter att sätta hela tillverkningen af för export afsedt risgryn under tullkontroll. En dylik profmalning måste emellertid, enär utbytesprocenten kan vara mycket vexlande, företagas med hvarje särskildt infördt parti råris, och detta medför för qvarnegaren ganska stora omkostnader och vållar tillika längre eller kortare afbrott i det regelbundna arbetet, eftersom qvarnen såväl före som efter profmalningen måste rengöras, så att alla behållare, ledningar med mera blifva fullständigt tomma». — — — — »Enär således nu gällande allmänna bestämmelser för beviljande af restitution icke kunna anses lämpliga i fråga om risförädlingsindustrien, vill det, sedan numera i Sverige blifvit anlagda tre risqvarnar, hvilkas tillverkning betydligt öfverstiga landets behof, synas högligen önskvärdt, att, om möjligt, särskilda bestämmelser, i likhet med hvad i afseende på utförsel af spanmål finnes stadgadt, gifvas angående sättet för beräkningen af den restitution, som, vid utförsel af risgryn, kan få åtnjutas. Detta torde dock icke kunna ske med mindre

en viss bestämd utbytesprocent för förmalning af råris fastställes. Att bestämma storleken af denna procent möter emellertid ganska stora svårigheter, i betraktande af de många olika faktorer, som kunna inverka på förmalningen, och med hänsyn dertill att denna procent bör sättas så, att hvarken statsverket eller qvarnegarens rätt trädes för nära.

Sättes å ena sidan procenten för lågt, kommer statsverket att utbetala mera än som influtit för den förmalda kvantiteten råris, och sättes procenten för högt, blir det omöjligt för de svenska qvarnegarne att på den utländska marknaden täfla med mera gynnade konkurrenser i grannländerna och således att exportera sina tillverkningar. En för hvarje fall fullt rättvis utbytesprocent är det icke möjligt att fastställa, men med afseende å frågans betydelse vill det synas embetsverken angeläget, att man nöjer sig med bestämmande af ett utbyte, som kommer det verkliga så nära som möjligt, och som utan att medföra större risk för statsverket, möjliggör utförsel af risgryn.»

Sedermera angifver embetsverken de vilkor, under hvilka restitution bör beviljas, dervid följande torde omnämnas:

»B) åt innehafvare af risqvarn vid utförsel sjöledes från stapelstad af vid qvarnen framställda risgryn restitution af den tull, som blifvit erlagd för en motsvarande kvantitet af qvarninnehafvaren under det halfva kalenderår, då utförseln eger rum, direkt från utlandet infördt eller från nederlag uttaget oskaladt ris, hvarvid förhållandet mellan den införda råvaran och den förädlade produkten beräknas sålunda, att af råvaran 30 procent anses lemna ett utbyte af 60 kg. gryn på 100 kg. ris, samt återstående 70 procent ett utbyte af 88 kg. gryn på 100 kg. ris, i följd hvaraf tullrestitutionen skall utgå efter sistnämnda beräkningsgrund i den mån exportvaran till myckenheten öfverstiger 18 procent af inom det halfva kalenderåret införtulladt ris.»

Af dessa vilkor är det förstnämnda, att exporten af risgrynen skall vara verkställd under samma halfår, under hvilket tull blifvit erlagd för en motsvarande kvantitet, direkt från utlandet infördt eller från nederlaget uttaget oskaladt ris, ur affärssynpunkt, både opraktiskt och olämpligt. Råvaran till risqvarnarne hitkommer i regel under månaderna mars, april och maj och måste inom en ej allt för lång tid förädlas, emedan kvaliteten af risgrynen blifver sämre, om riset för länge får ligga oskaladt. Den del af den importerade varan, som före juni månads utgång blifvit förädlad och angifven till export, måste nu äfven försäljas under samma tid, huru ogynnsamma konjunkturerna än kunna vara, såvida qvarnegarne skall kunna kom-

ma i åtnjutande af restitution af den erlagda tullafgiften; och att den stora inskränkning i handlingsfriheten, som detta vilkor medför, skall leda till oberäkneliga förluster och olägenheter för den häraf beroende industrien, synes för hvarje affärsman ligga i öppen dag.

Den af embetsverken föreslagna, olika utbytesprocenten, eller att den samma skulle vid export beräknas till 60 procent å en del eller de 30 procenten af den förtullade råvaran, men för den återstående delen eller 70 procent, skulle utbytet beräknas till 88 procent, är ungefär lika med de i Danmark, visserligen öfverklagade, men ännu gällande bestämmelser. Dessa bestämmelser tillämpade i vårt land, skola enligt min mening omöjliggöra bedrifvandet af denna industri i någon större omfattning; men skall deremot, gent emot den af reservanternas förra året föreslagna bestämmelsen, att utbytesprocenten skulle beräknas lika eller till 65 procent, komma att lända till en bestämd förlust för statsverket. Det är nemligen troligt, att när qvarnegarne exporterat de 30 procent af den införda råvaran, för hvilka de få beräkna utbytet till 60 procent, så nödgas de att upphöra med vidare export, och i stället låta qvarnarne stå overksamma, ty då de icke *nu* utan förlust kan exportera risgryn efter den betydligt lägre beräknade utbytesprocent, som nu vid profmalningarne kommit dem till del, skola de icke kunna exportera risgryn, derest beräkningen för utbytet bestämmas så högt som till 88 procent.

Då embetsverken ansett att genom ett likställande, med gällande bestämmelser i Danmark, i fråga om utbytesprocenten, skulle våra risqvarnar kunna bestå i täflan på världsmarknaden med sina danska konkurrenter i fråga om export, så lär embetsverken hafva förbisett att utom den fördel danskarne hafva derigenom, att de med stora egna ångbåtar hafva lättare att importera råvaran, äro de befriade från de stora nederlagsomkostnader, som våra risqvarnar äro underkastade, och hvilka, enligt en mig förevisad räkning, uppgått för en last paddy till omkring 4,000 kronor. När härtill lägges räntan på erlagd tullafgift, från hvilken de danska qvarnarne äro befriade för det ris, som exporteras, så framgår tydligt, att med denna höga utbytesprocent, som här är af embetsverken ifrågasatt, är det alldeles omöjligt för våra qvarnar att bestå i konkurrensen med de danska risqvarnarne.

Det synes därför, som om det förslag, hvilket reservanternas vid sistlidet års riksdag framlade, eller att utbytesprocenten beräknades så, att af 100 kg. paddy skulle erhållas 65 kg. gryn, kom att lända till fördel för såväl staten, hvilken i så fall finge utgifva restitutionen efter beräk-

ning af en något högre utbytesprocent för att exportera risgryn samt med betydligt enklare kontroll kunde öfvervaka exporten, som jemväl för qvarn-
egarne, hvilka med *en* bestämd siffra för utbytesprocenten, och utan den
omnämnda tidsbestämmelsen, då export af den förädlade varan skulle vara
verkställd, kunde fullt tydligt beräkna affärsförhållandena samt lämpa sina
försäljningar efter konjunkturerna på världsmarknaden.

Med stöd af hvad jag här ofvan anfört vågar jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att § 9 mom 3 »i
underrättelser om hvad vid tulltaxans tillämpning iakt-
tagas bör» måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Förutom den tullrestitution, hvarom härofvan för-
mäles, medgifves ock åt idkare af qvarnrörelse vid ut-
försel sjöledes från tullplats af följande vid qvarnen
framställda produkter, nemligen finsiktadt mjöl af hvete,
råg eller korn samt gryn af hvete, korn och oskaladt
ris eller s. k. paddy, restitution af den tull som af ho-
nom blifvit erlagd för en motsvarande quantitet från
utlandet införd omalen spannmål af samma slag, hvarvid
iakttages, att 100 kg. hvete anses lemna 75 kg. mjöl,
100 kg. råg eller korn 66 $\frac{2}{3}$ kg. mjöl, 100 kg. hvete
eller korn 66 $\frac{2}{3}$ kg. gryn, och 100 kg. oskalad ris
eller s. k. paddy 65 kg. gryn samt i öfrigt under vilkor:

a) — — — — —
— — — — —

Om remiss till bevillningsutskottet anhålles.

Stockholm den 26 januari 1901.

Hans Andersson.